

Informe emès a petició de la Comissió de Garantia del Dret d'Accés a la Informació Pública en relació amb la reclamació contra la denegació d'un Departament a la sol·licitud d'accés a determinada informació relativa als accessos a la història clínica

La Comissió de Garantia del Dret d'Accés a la Informació Pública (GAIP) demana a l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades (APDCAT) que emeti un informe sobre la reclamació presentada en relació amb la denegació d'un Departament a la sol·licitud d'accés a determinada informació relativa als accessos a la història clínica.

Analitzada la sol·licitud, que s'acompanya d'una còpia de l'expedient de la reclamació presentada, d'acord amb l'informe de l'Assessoria Jurídica, s'informa del següent:

Antecedents

1. En data 21 de novembre de 2013 es presenta un escrit davant una empresa pública de serveis de salut en el qual se sol·licita:

“[...] conocer datos referentes a los accesos a mi historia clínica [...] en los siguientes periodos:

04/2018-07/2018
04/2021-07/2021
04/2022-07/2022.”

2. En data 14 de desembre de 2023, aquesta empresa va inadmetre la sol·licitud d'accés, fonamentalment, sobre la base dels següents arguments:

“[...] quant a l'abast del dret d'accés a la informació continguda en la història clínica d'un pacient, l'Agència Espanyola de Protecció de Dades es va pronunciar, per exemple, en el seu informe núm. 167/2015, indicant que el dret contingut a l'interessat per la llei, únicament abastaria el coneixement de la informació sotmesa a tractament, però no quines persones dins de l'àmbit de l'organització del responsable del fitxer han pogut tenir accés a dita informació. I, a més, s'indica que la informació reclamada en relació amb les persones que haguessin conegut el contingut de la informació de la persona consultant, que obri en els fitxers d'aquest servei hauria de ser considerada com dades de caràcter personal, raó per la qual, la revelació a la persona interessada, persona diferent de l'usuari, suposaria una cessió o comunicació de dades, que hauria de comptar amb el consentiment d'aquell usuari o trobar-se habilitada per la llei, fet que no ocorre en aquest cas.

d) En el sentit del que hem exposat anteriorment s'ha pronunciat la Sala del Contenciós-Administratiu de l'Audiència Nacional, en sentències de 4 de març de 2013 i de 26 de febrer de 2014.

5.- Pel que fa l'aplicació del règim d'accés a la informació pública a aquests tipus d'accés a dades personals de salut, recent jurisprudència contenciosa administrativa ha

començat a fixar criteri en sentit de considerar que no es tracta de informació que sigui objecte de l'exercici del dret d'accés a la informació pública. Així, la sentència número 299/2023 del Jutjat Contenciós Administratiu 13 de Barcelona, de 31 de juliol de 2023, en un assumpte molt similar al present, diu:

“A mi juicio, y en el mismo sentido que la parte actora, considero que por parte de la señora XXX se pretende acceder a su historia clínica, derecho que sin duda alguna forma parte de los derechos ARCOPOL, atribuyéndose por parte del artículo 1 de la Ley 32/2010, de 1 de octubre, de la Autoridad Catalana de Protección de Datos a dicho Organismo la garantía, en el ámbito de las competencias de la Generalidad, los derechos a la protección de datos personales y de acceso a la información vinculada a ellos. Y ello frente a las competencias de la Comissió, a la que el artículo 11 atribuye competencias en cuanto a la resolución de reclamaciones en materia de acceso a la información pública, sin que los datos que pretende conocer la señora XXX puedan considerarse información pública.”

En aquesta sentència, es posa de manifest que la informació sobre els accessos de tercers a la pròpia història clínica és accés a la història clínica i que les dades de la història clínica (incloent-hi la relativa als accessos), no son informació pública.

6.- La conseqüència més directa i immediata de l'anterior criteri jurisprudencial (que ha de vincular l'actuació de tots els poders públics afectats, si més no, mentre no resulti revocat o modificat) rau en què les sol·licituds com les que ens ocupa no poden rebre el tractament i tramitació pròpies de les sol·licituds d'accés a la informació pública (SAIP), en quant el seu objecte no és accedir a informació pública preexistent.

Tal i com expressament estableix l'article 53.3 del Decret 8/2021, de 9 de febrer, sobre la transparència i el dret d'accés a la informació pública, no son sol·licituds d'accés a informació pública les sol·licituds que tinguin per objecte la pretensió que les administracions públiques duguin a terme qualsevol altra actuació diferent de la de proporcionar informació pública preexistent, motiu pel qual existeix causa de inadmissió de la sol·licitud i procedeix resoldre en aquest sentit, atenent al que disposa l'article 64 del mateix Decret.”

3. En data 20 de desembre de 2023, la persona sol·licitant presenta una reclamació davant la GAIP en la qual exposa el següent:

“[...] no necesito conocer los nombres, solo saber si se ha accedido y la categoría profesional (enfermera, médica, administrativo). En virtud de las leyes que me amparan exijo que se me entregue la información de los accesos a mi HC en los periodos:

04/2018-07/2018
04/2021-07/2021
04/2022-07/2022”

4. En data 4 de gener de 2024 la GAIP tramet la reclamació al Departament competent per raó de la matèria i li demana un informe on exposi els antecedents de fet i fonamenti el seu posicionament en relació amb la reclamació, així com l'expedient complet i, si escau, que concreti les terceres persones que resultin afectades per l'accés reclamat. En data 9 de

gener de 2024, el Departament comunica a la GAIP que ha traslladat l'expedient a l'Institut Català de la Salut, atesa la seva competència.

5. En data 15 de gener de 2024, la GAIP sol·licita informe a aquesta Autoritat, d'acord amb el que preveu l'article 42.8 de la Llei 19/2014, de 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern.

Fonaments Jurídics

I

De conformitat amb l'article 1 de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre, de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, l'APDCAT és l'organisme independent que té per objecte garantir, en l'àmbit de les competències de la Generalitat, els drets a la protecció de dades personals i d'accés a la informació que hi està vinculada.

L'article 42.8 de la Llei 19/2014, del 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern, que regula la reclamació contra les resolucions en matèria d'accés a la informació pública, estableix que si la denegació s'ha fonamentat en la protecció de dades personals, la Comissió ha de demanar informe a l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, el qual ha de ser emès en el termini de quinze dies.

Per això, aquest informe s'emet exclusivament pel que fa a la valoració de la incidència que l'accés sol·licitat pot tenir respecte de la informació personal de les persones afectades, entesa com qualsevol informació sobre una persona física identificada o identificable, directament o indirectament, en particular mitjançant un identificador, com per exemple un nom, un número d'identificació, dades de localització, un identificador en línia o un o diversos elements propis de la identitat física, fisiològica, genètica, psíquica, econòmica, cultural o social d'aquesta persona (art. 4.1 del Reglament 2016/679, de 27 d'abril de 2016, relatiu a la protecció de les persones físiques pel que fa al tractament de dades personals i a la lliure circulació d'aquestes dades i pel qual es deroga la Directiva 95/46/CE (Reglament general de protecció de dades, en endavant RGPD).

Per tant, queda fora de l'objecte d'aquest informe qualsevol altre límit o aspecte que no afecti les dades personals que constin en la informació sol·licitada.

En conseqüència, el present informe s'emet en base a les esmentades previsions de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre, de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades i la Llei 19/2014, del 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern.

D'acord amb l'article 17.2 de la Llei 32/2010, aquest informe es publicarà al web de l'Autoritat un cop notificat a les persones interessades, amb l'anonimització prèvia de les dades personals.

II

D'acord amb el que s'ha exposat als antecedents, inicialment la persona reclamant va demanar, en termes generals, les dades relatives als accessos a la seva història clínica en uns determinats períodes. No obstant això, en la reclamació davant la GAIP, la persona

reclamant aclareix que no està interessada a conèixer els noms dels professionals, sinó les categories professionals.

La normativa de protecció de dades, d'acord amb el que estableixen els articles 2.1 i 4.1) de l'RGPD, s'aplica als tractaments que es duiguin a terme sobre qualsevol informació "sobre una persona física identificada o identificable («el interesado»); se considerará persona física identificable toda persona cuya identidad pueda determinarse, directa o indirectamente, en particular mediante un identificador, como por ejemplo un nombre, un número de identificación, datos de localización, un identificador en línea o uno o varios elementos propios de la identidad física, fisiológica, genética, psíquica, económica, cultural o social de dicha persona".

El considerant 26 de l'RGPD estableix que per determinar si una persona és identificable "[...] deben tenerse en cuenta todos los medios, como la singularización, que razonablemente pueda utilizar el responsable del tratamiento o cualquier otra persona para identificar directa o indirectamente a la persona física. Para determinar si existe una probabilidad razonable de que se utilicen medios para identificar a una persona física, deben tenerse en cuenta todos los factores objetivos, como los costes y el tiempo necesarios para la identificación, teniendo en cuenta tanto la tecnología disponible en el momento del tratamiento como los avances tecnológicos. Por lo tanto los principios de protección de datos no deben aplicarse a la información anónima, es decir información que no guarda relación con una persona física identificada o identificable, ni a los datos convertidos en anónimos de forma que el interesado no sea identificable, o deje de serlo. En consecuencia, el presente Reglamento no afecta al tratamiento de dicha información anónima, inclusive con fines estadísticos o de investigación."

Cal tenir en compte que, si bé la persona reclamant sol·licita conèixer les categories professionals, i no la identitat dels professionals, prenent en consideració la informació de què es disposa, no es pot descartar que amb aquesta informació la persona reclamant pugui raonablement, en alguns casos, arribar a identificar el professional que ha accedit a la seva història i, en altres casos, aquesta identificació sigui poc probable o impossible sense disposar de més informació.

Certament, la probabilitat raonable d'identificació directa o indirecta d'una persona física dependrà de cada cas, ja en sintonia amb el considerant 26 de l'RGPD, pot dependre de molts factors.

En el cas que ens ocupa, cal tenir en compte que la persona reclamant va adreçar la seva sol·licitud a l'empresa pública de serveis de salut. Això és rellevant perquè és probable que, atesos els centres i serveis que gestiona, en l'anàlisi de la traçabilitat de la història clínica de la persona reclamant hi consti un volum significatiu d'accessos, tot depenent d'on hagi estat atès. I, per tant, podria dificultar la identificació dels professionals que han accedit.

Ara bé, també cal tenir present que la sol·licitud de la persona reclamant se circumscriu a períodes de temps concrets (04/2018-07/2018; 04/2021-07/2021; 04/2022-07/2022). Aquesta circumstància pot fer augmentar, en el cas concret, la probabilitat d'identificació dels professionals sanitaris que han accedit a la seva història clínica, especialment si aquests períodes de temps corresponen a determinats processos assistencials en un centre o servei.

Així, no es pot descartar que a partir de la informació a la qual pretén accedir la persona reclamant pugui arribar a identificar els professionals que han accedit a la seva història clínica, per tant, en la mesura que la sol·licitud d'accés pot afectar dades personals, aquest tractament s'ha de sotmetre als principis i obligacions de la normativa de protecció de dades.

Sobre la base del que s'ha exposat, cal tenir en compte que l'article 4.2) de l'RGPD considera «tratamiento»: cualquier operación o conjunto de operaciones realizadas sobre datos personales o conjuntos de datos personales, ya sea por procedimientos automatizados o no, como la recogida, registro, organización, estructuración, conservación, adaptación o modificación, extracción, consulta, utilización, comunicación por transmisión, difusión o cualquier otra forma de habilitación de acceso, cotejo o interconexión, limitación, supresión o destrucción».

D'acord amb el que preveu l'article 5.1.a), qualsevol tractament de dades personals ha de ser lícit, lleial i transparent en relació amb l'interessat i, en aquest sentit, l'RGPD estableix la necessitat de concórrer en alguna de les bases jurídiques de l'article 6.1, entre les quals l'apartat c) preveu el supòsit que el tractament "es necesario para el cumplimiento de una obligación legal aplicable al responsable del tratamiento".

Tal com es desprèn de l'article 6.3 de l'RGPD i recull expressament l'article 8 de Llei orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de protecció de dades personals i garantia dels drets digitals (LOPDGDD), el tractament de dades només podrà considerar-se fonamentat en aquestes bases jurídiques de l'article 6.1. c) i e) de l'RGPD quan així ho estableixi una norma amb rang de llei.

Per la seva part, l'article 86 de l'RGPD disposa que "los datos personales de documentos oficiales en posesión de alguna autoridad pública o u organismo público o una entidad privada para la realización de una misión en interés público podrán ser comunicados por dicha autoridad, organismo o entidad de conformidad con el Derecho de la Unión o de los Estados miembros que se les aplique a fin de conciliar el acceso del público a documentos oficiales con el derecho a la protección de los datos personales en virtud del presente Reglamento".

L'accés públic a documents en poder de les autoritats públiques o organismes públics es regula al nostre ordenament jurídic a la Llei 19/2014, del 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern (d'ara endavant, LTC), la qual reconeix a les persones el dret d'accés a la informació pública, entenent-se com a tal "la informació elaborada per l'Administració i la que aquesta té en el seu poder com a conseqüència de la seva activitat o de l'exercici de les seves funcions, inclosa la que li subministren els altres subjectes obligats d'acord amb el que estableix aquesta llei" (article 2.b) i 18 LTC). En termes similars es pronuncia la Llei estatal 19/2013, de 9 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern (d'ara endavant, LT), en els seus articles 12 (dret d'accés a la informació pública) i 13 (informació pública).

Per la seva part, l'article 53.1 del Decret 8/2021, de 9 de febrer, sobre la transparència i el dret d'accés a la informació pública (RLTC), concreta que és informació pública objecte del dret d'accés "tota la informació, qualssevol dades o documents que les administracions públiques han elaborat, posseeixen, o poden legítimament exigir a terceres persones com a conseqüència de la seva activitat o de l'exercici de les seves funcions."

En el cas que ens ocupa, en què se sol·licita l'accés a determinada informació relativa a la traçabilitat de la història clínica, aquesta informació ha de ser considerada pública als efectes de l'article 2.b) de l'LTC i sotmesa al dret d'accés (article 18 de l'LTC), ja que es tracta d'informació al seu poder a conseqüència de llurs competències.

Cal fer avinent, però, què aquest dret d'accés no és absolut i pot ser denegat o restringit per les causes expressament establertes a les lleis, com és el cas dels límits dels articles 23 i 24 de l'LTC quan es veuen afectades dades personals.

III

D'entrada, cal tenir en compte que aquesta Autoritat ha tingut l'ocasió d'examinar amb anterioritat (entre d'altres, en els dictàmens CNS 53/2019, CNS 48/2021 o CNS 10/2022, o en els Informes IAI 4/2022, IAI 5/2022, IAI 3/2023 o IAI 37/2023, entre d'altres, que es poden consultar al següent [enllaç](#) al web de l'Autoritat), la possibilitat de comunicar informació del registre d'accessos a la història clínica dels pacients, en resposta a les sol·licituds formulades pels mateixos pacients, pels seus representants o per familiars o persones relacionades amb els pacients, als responsables del tractament (article 4.7 RGPD).

Seguint el criteri establert en aquests pronunciaments, fer notar que la persona reclamant tindria dret a conèixer la informació que sobre ella estigui tractant el responsable del tractament (en aquest cas, l'empresa pública de serveis de salut), en els termes que preveu l'article 15.1 de l'RGPD.

En el present cas, la persona reclamant demana expressament la traçabilitat dels accessos a la seva història clínica i, en relació amb aquests accessos, sol·licita conèixer les categories professionals de qui els han efectuat, i no la seva identitat. D'acord amb el que s'ha analitzat al fonament jurídic anterior, els principis i obligacions de la normativa de protecció de dades només seran d'aplicació si existeix probabilitat raonable d'identificació dels professionals afectats per la sol·licitud d'accés.

En la mesura que siguin identificables i, per tant, es vegin afectades dades personals, cal tenir en compte que l'RGPD reconeix el dret de la persona afectada a sol·licitar i a obtenir del responsable del tractament una còpia de les seves dades sotmeses a tractament, inclosa determinada informació sobre aquest tractament, com ara, als efectes que interessin, els "destinatari" a qui s'hagin comunicat o es prevegin comunicar aquestes dades (article 15.1.c)).

Respecte a la possibilitat de considerar "destinatari" de les dades els professionals de l'empresa pública de serveis de salut, cal tenir present la definició que d'aquest concepte fa l'article 4.9 de l'RGPD.

Segons aquest precepte de l'RGPD, s'entén per "destinatari" "[...] la persona física o jurídica, autoridad pública, servicio u otro organismo al que se comuniquen datos personales, se trate o no de un tercero. [...]".

L'element clau d'aquesta definició és la referència a l'existència d'una "comunicació de dades" i, en aquest sentit, com ha fet avinent aquesta Autoritat abastament, sembla evident que no pot considerar-se com a "comunicació de dades" els accessos del personal que

presta serveis per al propi responsable (en el cas que ens ocupa, l' empresa pública de serveis de salut), atès que aquest personal forma part del propi responsable i les dades del pacient no surten del control i de l'àmbit de gestió del propi responsable.

Vist això, els accessos a la història clínica d'un pacient que hagi dut a terme el personal no es poden considerar com una informació que formi part del dret d'accés previst a la normativa de protecció de dades (article 15.1.c) RGPD).

Per aquest motiu, no es podria concloure que la persona reclamant té dret a conèixer la traçabilitat de la seva història en els termes sol·licitats sobre la base de l'article 15 de l'RGPD.

Així ha estat reconegut també, si bé en un context diferent a l'ara examinat, en la Sentència del Tribunal de Justícia de la Unió Europea (Sala Primera) en l'assumpte C-579/21, en concloure que “[...] dicha disposición no consagra tal derecho en lo que respecta a la información relativa a la identidad de los empleados de dicho responsable que llevaron a cabo esas operaciones bajo su autoridad y de conformidad con sus instrucciones, a menos que esa información sea indispensable para permitir al interesado ejercer efectivamente los derechos que le confiere ese Reglamento y siempre bajo la condición de que se tengan en cuenta los derechos y libertades de esos empleados.”

Ara bé, això no significa, com també s'ha recollit abastament en els pronunciaments citats d'aquesta Autoritat i especialment en el dictamen CNS 22/2023, que no existeixi una altra via diferent a l'exercici del dret d'accés de la persona interessada (article 15 RGPD) que permeti donar a les persones sol·licitants la informació sobre la traçabilitat dels accessos a la història clínica, fins i tot, si escau, la indicació de la identitat dels professionals que hi han accedit. Qüestió que s'analitza a continuació.

IV

Tenint en compte els termes en què es formula la sol·licitud d'accés, la informació reclamada no conté dades personals especialment protegides a les quals es refereix l'article 23 de l'LTC, per la qual cosa resultaria d'aplicació al cas concret el que estableix l'article 24 de l'LTC, el qual disposa el següent:

“1. S'ha de donar accés a la informació pública si es tracta d'informació directament relacionada amb l'organització, el funcionament o l'activitat pública de l'Administració que contingui dades personals merament identificatives llevat que, excepcionalment, en el cas concret hagi de prevaler la protecció de dades personals o altres drets constitucionalment protegits.

2. Si es tracta d'altra informació que conté dades personals no incloses a l'article 23, es pot donar accés a la informació, amb la prèvia ponderació raonada de l'interès públic en la divulgació i els drets de les persones afectades. Per a dur a terme aquesta ponderació s'ha de tenir en compte, entre altres, les circumstàncies següents:

a) El temps transcorregut.

- b) La finalitat de l'accés, especialment si té una finalitat històrica, estadística o científica, i les garanties que s'ofereixin.
 - c) El fet que es tracti de dades relatives a menors d'edat.
 - d) El fet que pugui afectar la seguretat de les persones.
- (...)."

Fer notar que la informació sobre la traçabilitat dels accessos a la història clínica abasta un conjunt d'informació que va més enllà del que es pot entendre com a dades merament identificatives relacionades amb l'organització, el funcionament o l'activitat pública del responsable del tractament, en els termes de l'article 24.1 de l'LTC i de l'article 70.2 del RLTC.

Ens referim, en el cas que ens ocupa, a banda de la informació sobre la categoria professional dels professionals que hagin accedit, a altra informació com ara els accessos que s'han produït, la seva data i lloc o, si escau, el motiu pel qual s'accedeix a la història clínica.

A la vista d'això, no es pot considerar d'aplicació al present cas les previsions de l'article 24.1 de l'LTC, per la qual cosa l'accés a la dita informació requereix una ponderació prèvia entre l'interès públic en la divulgació de la informació i els drets de les persones afectades (article 24.2 LTC).

V

Als efectes de la ponderació exigida per l'article 24.2 de l'LTC, cal tenir en consideració la finalitat pretesa amb l'accés (article 24.2.b) LTC).

En aquest sentit, si bé l'article 18.2 de l'LTC disposa que l'exercici del dret d'accés "no és condicionat a la concurrència d'un interès personal, no resta subjecte a motivació i no requereix la invocació de cap norma", conèixer la motivació per la qual la persona reclamant desitja obtenir la informació, quan aquesta inclou dades personals, pot ser un element rellevant a tenir en compte.

La persona reclamant, més enllà d'indicar que vol accedir als accessos que s'han produït a la seva història clínica, fent constar la categoria professional i no la identitat de les persones afectades, no detalla els motius pels quals sol·licita accedir a la traçabilitat sobre els accessos a la dita història clínica.

Ara bé, aquesta Autoritat ve considerant que, en atenció al context en què ens trobem i el tipus o la naturalesa de la informació sol·licitada, fàcilment es pot inferir en aquests casos que la finalitat pretesa pot respondre a la voluntat de comprovar possibles accessos indeguts per, si escau, exercir alguna acció o reclamació relacionada amb aquests accessos. És a dir, que pot dir-se que la finalitat de l'accés estaria relacionada amb la defensa dels seus interessos en tant que titular de la història clínica.

Sobre això, apuntar que el dret d'accés a la informació pública pot respondre, legítimament, a interessos particulars. En aquest sentit, l'article 22.1 de l'LTC, en exigir que els límits aplicats al dret d'accés a la informació pública siguin proporcionals a l'objecte i la finalitat de protecció, fa esment a la presa en consideració, en l'aplicació

d'aquests límits, de "les circumstàncies de cada cas concret, especialment la concurrència d'un interès públic o privat superior que justifiqui l'accés a la informació."

Fer notar, particularment, que els pacients atesos als centres sanitaris poden tenir un interès legítim en conèixer quins accessos s'han produït a la seva història clínica, atès que aquesta es configura com l'instrument principal de gestió de la informació del pacient, la qual cosa repercuteix en l'assistència sanitària que rep i, en definitiva, en el seu estat de salut.

Convé recordar, en aquest sentit, que la legislació d'autonomia del pacient regula un dret d'informació al pacient en termes força amplis (article 2.2 Llei 21/2000 i article 4 Llei 41/2002), en establir que aquest ha de poder disposar de tota la informació referida als diferents aspectes que repercuteixen en el seu tractament i, en definitiva, en la seva salut.

L'Autoritat ve considerant que aquest dret d'informació ampli englobaria, entre d'altres, conèixer quins professionals estan a càrrec i han intervingut en el procés assistencial, és a dir, conèixer quins professionals atenen un pacient i, per extensió, es pot considerar que inclouria fins i tot conèixer quins professionals han accedit a la història clínica per dur a terme o participar en aquesta atenció o per realitzar les funcions previstes en la legislació d'autonomia del pacient (funcions administratives, accés pels serveis d'inspecció de la qualitat de l'assistència, etc.).

En qualsevol cas, el dret a rebre una informació completa sobre el tractament mèdic i assistencial que rep el pacient és un dret que la legislació d'autonomia del pacient configura de manera reforçada.

A més, la legislació en matèria de protecció de dades imposa l'obligació al responsable del tractament d'adoptar les mesures tècniques i organitzatives necessàries per garantir la seguretat de les dades personals tractades, inclosa la protecció contra el tractament no autoritzat o il·lícit (articles 5 i 24 RGPD).

Ahora, reconeix a la persona afectada el dret a presentar una reclamació davant, en aquest cas, aquesta Autoritat quan consideri que s'ha produït un incompliment o infracció de la normativa de protecció de dades que afecta el tractament de les seves dades personals (articles 77 RGPD), com seria el cas d'haver-se produït un accés indegut a les dades de la seva història clínica. Això, sens perjudici de poder emprendre altres accions legals que consideri oportunes.

En aquest context, sembla clar que, per tal d'emprendre aquesta o altres accions legals per a la defensa dels seus interessos, la persona reclamant ha de poder accedir a determinada informació sobre els accessos a la seva història clínica. En concret, fins i tot, hauria de poder conèixer quins professionals han accedit a la seva informació, per tal de poder corroborar o no les sospites d'accessos indeguts i constatar una possible irregularitat pel que fa a les mesures que la normativa exigeix al responsable en relació amb la gestió de la seva història clínica.

Per altra banda, cal també tenir en compte la disposició addicional desena de l'LOPDGDD, que disposa el següent:

“Los responsables enumerados en el artículo 77.1 de esta ley orgánica podrán comunicar los datos personales que les sean solicitados por sujetos de derecho privado cuando cuenten con el consentimiento de los afectados o aprecien que concurre en los solicitantes un interés legítimo que prevalezca sobre los derechos e intereses de los afectados conforme a lo establecido en el artículo 6.1 f) del Reglamento (UE) 2016/679”.

En principi, la base jurídica de l'article 6.1.f) de l'RGPD no resulta d'aplicació quan un tractament de dades es du a terme per al compliment d'una missió realitzada en interès públic o en exercici de poders públics del responsable -com seria el cas del tractament de dades de salut en l'àmbit de l'empresa pública de serveis de salut -. Ara bé, la disposició addicional desena de l'LOPDGDD preveu una habilitació per a la comunicació sobre la base de l'interès legítim de tercers, com en aquest cas, de la persona reclamant.

En el cas que ens ocupa, aquesta habilitació estaria fonamentada en l'interès legítim que amb caràcter general cal reconèixer al pacient –la persona reclamant-, atès que resulta un element de ponderació que justificaria, en els termes apuntats, des de la perspectiva de la normativa de protecció de dades, l'accés al registre d'accessos produïts a la seva història clínica, per poder contrastar si aquests accessos s'ajusten a les previsions de la legislació examinada i comprovar eventuais sospites d'irregularitats.

A més, cal analitzar també la possible afectació que l'accés a la informació pública sol·licitada podria comportar pels drets de les persones afectades, això és els professionals que hagin accedit a la història clínica de la persona reclamant, quines dades puguin constar en el registre d'accessos a efectes de traçabilitat.

Les dades d'aquests professionals són dades personals protegides pels principis i garanties de la normativa de protecció de dades. Com s'ha dit en el fonament anterior d'aquest informe, les dades dels professionals que accedeixen a la història clínica d'un pacient poden ser no només dades identificatives o laborals (identitat, càrrec, categoria o perfil professional), sinó també informació relativa al propi accés (data de l'accés i centre des d'on s'ha produït).

Els treballadors (en aquest cas, professionals assistencials, o d'altres perfils, dels serveis de salut) poden fer un cert ús privat dels recursos informàtics o les eines de treball, com ara un telèfon mòbil, un ordinador, etc., que l'empresa posa a disposició d'aquests per al desenvolupament de les tasques i funcions que tenen encomanades, d'acord amb les polítiques d'ús que hagi establert cada empresa. Respecte d'aquest ús privat, en termes generals, els treballadors poden tenir certa expectativa de privacitat.

Ara bé, més enllà d'això, no sembla que un treballador pugui tenir les mateixes expectatives quan utilitza aquestes mateixes eines per accedir a informació d'un tercer (el pacient), a la qual només hauria d'accedir per complir determinades tasques que té assignades en relació amb la prestació d'assistència sanitària al pacient (principis de limitació de la finalitat i minimització de dades (article 5.1.b) i c) RGPD)).

Com ja s'ha apuntat, la legislació d'autonomia del pacient delimita els usos de la història clínica i els accessos que es poden produir en relació amb aquests usos. Per això, la legislació fa recaure en els centres sanitaris una responsabilitat específica en relació amb la gestió, la conservació i la seguretat de les històries clíniques. En concret, segons l'article

11.4 de la Llei 21/2000: “els centres sanitaris han de prendre les mesures tècniques i organitzatives adequades per a protegir les dades personals recollides i evitar-ne la destrucció o la pèrdua accidental, i també l'accés, l'alteració, la comunicació o qualsevol altre processament que no siguin autoritzats.”

Així, atès que qualsevol accés a les històries clíniques haurà de ser necessàriament gestionat, protocol·litzat i supervisat pel centre sanitari, i que la traçabilitat dels accessos resulta una mesura necessària per assegurar la protecció de la informació que s'hi conté, no sembla que l'expectativa de privacitat que els treballadors dels centres sanitaris poden tenir en d'altres parcel·les de la seva activitat professional resulti aplicable, en igual mesura, quan aquests treballadors accedeixen i gestionen la informació dels pacients, és a dir, les històries clíniques.

A més, el centre sanitari haurà d'haver informat (i format) els seus treballadors sobre la gestió correcta de les històries clíniques (i, per tant, de la impossibilitat de dur a terme accessos no justificats i de les conseqüències d'un incompliment en aquest sentit), entre d'altres, perquè així es desprèn de l'article 11.4 de la Llei 21/2021, esmentat, del deure de secret (article 11.6 Llei 21/2000) i dels principis de protecció de dades (en concret, dels principis d'integritat i de confidencialitat, ex. art. 5.1.f) RGPD).

Per tant, si tenim en compte que els professionals que puguin estar afectats per la reclamació presentada han de tenir informació prèvia sobre l'ús correcte de les històries clíniques i sobre la traçabilitat dels accessos que s'hi produeixen, no sembla que l'expectativa de privacitat d'aquestes persones, quan accedeixen i gestionen informació d'altri (expectatives que sí poden tenir en d'altres parcel·les de la seva activitat professional), pugui suposar un contrapès determinant en la ponderació esmentada.

Això, sens perjudici que la concurrència de circumstàncies personals i/o d'altres motius personals pogués arribar a justificar en algun cas concret una limitació a l'accés sol·licitat.

En el cas que ens ocupa, no es té constància que s'hagi efectuat el tràmit d'audiència previst a l'article 31 de l'LTC, el resultat del qual podria justificar, sempre que s'acrediti l'existència de circumstàncies personals o motius per a preservar la identitat d'alguna de les persones afectades, la denegació de l'accés a aquesta informació.

Com ha posat de manifest aquesta Autoritat amb anterioritat, als efectes de limitar-ne l'accés, cal acreditar circumstàncies concretes que permetin apreciar un perjudici clar pel fet que la persona reclamant pugui accedir a la identitat o altres dades personals d'aquestes persones. Així, per exemple, no seria suficient, a tal efecte, la mera manifestació de la negativa de la persona afectada a l'accés a les seves dades.

En atenció a les circumstàncies concurrents en el present cas, a la vista de la informació de què es disposa i sens perjudici del que pugui resultar del tràmit d'audiència esmentat, a priori el dret a la protecció de dades no justificaria la denegació de l'accés per part de la persona reclamant al registre d'accessos a la seva història clínica per als períodes sol·licitats (04/2018-07/2018; 04/2021-07/2021; 04/2022-07/2022) inclús si la pretensió fos també conèixer la identitat dels professionals que hi ha accedit.

En qualsevol cas, cal recordar que el principi de minimització de dades (article 5.1.c) RGPD), exigeix que l'accés es limiti a les dades estrictament necessàries per assolir la

finalitat pretesa. Si bé conèixer la identitat i, si escau, el càrrec, categoria o perfil dels professionals que accedeixen a la història clínica i altres dades vinculades a l'accés (data i hora, motiu i centre), resultaria proporcional, atès que permet comprovar, si escau, possibles accessos indeguts, en el cas que ens ocupa cal tenir en compte que la persona reclamant expressament ha fet referència a la seva reclamació que únicament necessita conèixer les categories professionals de qui ha accedit. Per aquest motiu, es considera que l'accés s'ha de limitar a facilitar les categories professionals i no la identificació dels professionals.

El que s'ha indicat anteriorment s'entén sense perjudici dels efectes que es derivin de la fermesa de la Sentència núm. 299/2022, de data 31 de juliol de 2023, dictada pel Jutjat contenciós núm. 13 de Barcelona, en el recurs 392/2022, que resol un cas similar al present.

Conclusió

La normativa de protecció de dades no impedeix comunicar a la persona reclamant la informació relativa als accessos que s'han produït a la seva història clínica per als períodes sol·licitats. Ara bé, atès que la persona reclamant ha exposat que només necessita conèixer la categoria professional de qui ha accedit a la seva història clínica, l'accés s'hauria d'ajustar als termes del seu requeriment.

Barcelona, 2 d'abril de 2024